

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010564
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124010564.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: O. H., nar. XX.XX.XXXX v Y., trvale bytom Y., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.04.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: O. H., nar. XX.XX.XXXX v Y., trvale bytom Y., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 13.10.2021, sp. zn. 1T/76/2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 10.05.2022, sp. zn. 5To/20/2022,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 27.02.2024 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: O. H., nar. XX.XX.XXXX v Y., trvale bytom Y., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v P. Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V čase rozhodovania o žiadosti odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 13.10.2021, sp. zn. 1T/76/2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 10.05.2022, sp. zn. 5To/20/2022, v trvaní 3 roky a 4 mesiace so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia za zločin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že nie je splnená jedna z materiálnych podmienok a preto navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že trest mu dal dosť dobré ponaučenie aby začal normálny život, mal rodinu. Chce ísť domov, chce sa zmeniť, a je mu to všetko ľúto.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: trestný rozkaz Okresného súdu Levice z 31.08.2020, sp. zn. 0T/76/2020 (č. I. 18), trestný rozkaz Okresného súdu Levice z 16.08.2021, sp. zn. 3T/86/2021 (č. I. 19), trestný rozkaz Okresného súdu Levice z 14.09.2018, sp. zn. 3T/86/2018 (č. I. 20), rozsudok Krajského súdu v Trnave z 10.05.2022, sp. zn. 5To/20/2022 (č. I. 24-26), rozsudok Okresného súdu Galanta z 13.10.2021, sp. zn. 1T/76/2020 (č. I. 28-29), hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta (č. I. 31-32), lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou najmä vyplýva, že odsúdený bol dňa 21.02.2021 dodaný do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra. Jeho správanie a vystupovanie bolo v tomto ústave bez negatívnych poznatkov. Dňa 23.03.2021 bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody za účelom výkonu trestu odňatia slobody v ústave so stredným stupňom stráženia. V ústave Želiezovce bol v období od 24.05.2021 do 07.06.2021 zaradený do diferenciačnej skupiny „A“. Jeho správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni. V kolektíve spoluodsúdených bol znášavivý, konfliktné situácie nevyvolával. V tomto ústave bol zaraďovaný do práce podľa potrieb ústavu. Jeho pracovná morálka bola na požadovanej úrovni. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 26.05.2021, 4Nt/50/2021, bol preradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Správanie a vystupovanie počas výkonu trestu v ústave Hrnčiarovce nad Parnou bolo na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok dodržiaval, príkazy príslušníkov sa snažil rešpektovať. V kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvolával. Z radov odsúdených nezastával žiadnu funkciu. Disciplinárne odmenený bol jedenkrát a to dňa 21.02.2022 pochvalou za rozvoj osobnosti Disciplinárne potrestaný nebol. Dňa 10.05.2022 bol uznesením Krajského súdu Trnava 5To/20/2022 opätovne preradený do ústavu so stredným stupňom stráženia Želiezovce. Jeho správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni. V kolektíve spoluodsúdených bol znášavivý, konfliktné situácie nevyvolával. V tomto ústave bol zaraďovaný do práce podľa potrieb ústavu. Jeho pracovná morálka bola na týchto pracoviskách na požadovanej úrovni. Disciplinárne odmenený bol trikrát, naposledy dňa 02.10.2023 pochvalou za rozvoj osobnosti. Disciplinárne potrestaný nebol. Uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 12.09.2023, 3Nt/83/2023, bol opätovne preradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Správanie vystupovanie počas výkonu trestu v ústave Hrnčiarovce nad Parnou je na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok dodržiava, príkazy príslušníkov sa snaží rešpektovať. V kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. Za celý výkon trestu bol štyrikrát disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný nebol. Počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Voľný čas využíva zmysluplne. Odsúdený je pracovne zaraďovaný, jeho pracovná morálka je na požadovanej úrovni, riadne si plní svoje pracovné povinnosti a pracovné návyky má osvojené. Podľa potreby a určenia je zapájaný do činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov ústavu. K prideleným úlohám pristupuje zodpovedne. Odsúdený je slobodný, má jedno maloleté dieťa, vyživovaciu povinnosť si nahlásil a aj si ju plní. Kontakt dostupnými formami udržiava. Odsúdený plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Riaditeľ odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Na verejnom zasadnutí zástupca ústavu doplnil, že odsúdenému bola dňa 18.04.2024 udelená disciplinárna odmena za vzorné plnenie pracovných povinností.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 24.02.2024, a že odsúdený bol súdne trestaný 5 krát, vykonané 2 tresty odňatia slobody.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 7 (sedem) záznamov a to z rokov 2014 až 2022, a to za trestné činy krádež, poškodzovanie a ohrozovanie prevádzky všeobecne prospešného zariadenia, porušovanie domovej slobody, ohrozenie pod vplyvom návykovej látky, marenie výkonu úradného rozhodnutia a nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečnom prepustení zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona ku dňu 24.02.2024. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 22.04.2024 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. Súd poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, podľa ktorého správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, bol pracovne zaradený, voľný čas sa snaží tráviť zmysluplne, podľa potreby a určenia sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov oddielu a ústavu, udržiava sociálny kontakt, plní si vyživovaciu povinnosť, bol 5 krát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol, plné ciele stanovené programom zaobchádzania, a vytvoril si podmienky na preradenie do ústavu na výkon trestu s nižším stupňom stráženia. Vzhľadom na kladné hodnotenie riaditeľa ústavu bez vážnych nedostatkov súd dospel k záveru o splnení prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného, časovú súvislosť medzi trestnou činnosťou, a na povahu trestnej činnosti.

Z odpisu registra trestov vyplývajú nasledovné skutočnosti týkajúce sa odsúdeného.

V roku 2014 bol odsúdený za prečin krádež a bol mu uložený podmienkový trest odňatia slobody. V roku 2016 bol odsúdený za zločin poškodzovanie a ohrozovanie prevádzky všeobecne prospešného zariadenia a prečin krádež, za čo mu bol uložený podmienkový trest odňatia slobody s probačným dohľadom. V roku 2018 bol odsúdený za prečin porušovanie domovej slobody a bol mu uložený podmienkový trest odňatia slobody. V roku 2018 bol odsúdený za prečin ohrozenie pod vplyvom návykovej látky, ktorý spáchal počas plynutia skúšobnej doby skoršieho odsúdenia, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. V roku 2020 bol odsúdený za prečin marenie výkonu úradného rozhodnutia, ktorý opäť spáchal počas plynutia skúšobnej doby skoršieho odsúdenia, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. V roku 2021 bol odsúdený za prečin marenie výkonu úradného rozhodnutia, ktorý opäť spáchal počas plynutia skúšobnej doby skoršieho odsúdenia, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Nakoniec v roku 2022 bol odsúdený za zločin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ktorý spáchal počas plynutia skúšobnej doby skoršieho odsúdenia, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

Z týchto skutočností vyplýva, že predchádzajúce podmienkové odsúdenia u odsúdeného nevedli k náprave, pretože napriek tejto predchádzajúcej skúsenosti, a napriek hrozbe nariadenia výkonu trestu odňatia slobody, sa odsúdený ešte počas plynutia skúšobnej doby opakovane, a to následne aj po výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody, dopustil viacerých trestných činov. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti nielen vo forme prečinu, ale aj v závažnejšie forme zločinu.

Možno konštatovať, že odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti. Predchádzajúce odsúdenia, hrozby nariadenia výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, a ani samotný výkon trestu odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Páchanie protiprávnej činnosti preto nie je u odsúdeného len jednorazovým vybočením z inak riadneho spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane páchala protiprávnu činnosť rôzneho charakteru. Súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že odsúdený sa dopustil trestnej činnosti v období od roku 2013 do roku 2020. Vzhľadom na vysokú intenzitu páchania trestnej činnosti a jej početnosť s poukazom na dlhšie časové obdobie, je súd toho názoru, že na základe týchto skutočností je možné posúdiť predpoklady vedenia riadneho života na účely podmienkového prepustenia. Napokon aj riaditeľ ústavu uviedol, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ súd aj konštatoval splnenie prvej materiálnej podmienky, tak prípadné polepšenie samo o sebe neznamená, že došlo k trvalej zmene osoby odsúdeného, a že odsúdený bude schopný viesť v

budúcnosti riadny život bez páchania trestnej činnosti. Splnenie prvej materiálnej podmienky vychádza zo správania vo výkone trestu, pričom skutočnosť, že sa odsúdený správa dobre vo výkone trestu, ešte neznamená, že sa bude dobre správať aj v prípade podmieneného prepustenia.

Pokiaľ odsúdený poukazoval na svoju zmenu a záujem viesť riadny život, súd má na základe vyššie uvedených skutočností pochybnosti o uvedenom tvrdení, nakoľko ani predchádzajúce odsúdenia a výkony trestov odňatia slobody neviedli k dlhodobej náprave odsúdeného a k stabilnému správaniu bez páchania protiprávnej činnosti.

Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je v súčasnosti možné len počas ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.